Joi, 28 noiembrie 2019

P9_TA(2019)0080

Aderarea UE la Convenția de la Istanbul și la alte măsuri de combatere a violenței de gen

Rezoluția Parlamentului European din 28 noiembrie 2019 referitoare la aderarea UE la Convenția de la Istanbul și la alte măsuri de combatere a violenței de gen (2019/2855(RSP))

(2021/C 232/08)

Parlamentul European,

— având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

— având în vedere Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, care a fost deschisă spre semnare la 11 mai 2011, la Istanbul (denumită în continuare „Convenția de la Istanbul"),

— având în vedere Declarația de la Beijing și Platforma de acțiune adoptate la 15 septembrie 1995, în cadrul celei de a patra Conferințe mondiale a ONU privind femeile, precum și documentele finale rezultate în urma acesteia, adoptate cu ocazia sesiunilor speciale ale Organizației Națiunilor Unite Beijing + 5 (2005), Beijing + 15 (2010) și Beijing + 20 (2015),

— având în vedere dispozițiile instrumentelor juridice ale ONU în domeniul drepturilor omului, în special cele referitoare la drepturile femeilor,

— având în vedere propunerea de decizie a Consiliului din 4 martie 2016 (COM(2016)0109),

— având în vedere Decizia (UE) 2017/865 a Consiliului din 11 mai 2017 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în ceea ce privește aspectele legate de cooperarea judiciară în materie penală ([1]),

— având în vedere Decizia (UE) 2017/866 a Consiliului din 11 mai 2017 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în ceea ce privește azilul și nereturnarea ([2]),

— având în vedere Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23 mai 1969 și articolele 26 și 27 din aceasta,

— având în vedere hotărârile relevante ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO),

— având în vedere Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului ([3]),

— având în vedere Directiva 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție ([4]) și Regulamentul (UE) nr. 606/2013 din 12 iunie 2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă ([5]),

([1]) JO L 131, 20.5.2017, p. 11.
([2]) JO L 131, 20.5.2017, p. 13.
([3]) JO L 315, 14.11.2012, p. 57.
([4]) JO L 338, 21.12.2011, p. 2.
([5]) JO L 181, 29.6.2013, p. 4.

— având în vedere Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului ([6]) și Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului ([7]),

— având în vedere Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă ([8]) și Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii ([9]), care definesc și condamnă hărțuirea și hărțuirea sexuală,

— având în vedere Rezoluția sa din 4 aprilie 2019 de solicitare a unui aviz din partea Curții de Justiție cu privire la compatibilitatea cu tratatele a propunerilor de aderare a Uniunii Europene la Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și privind procedura de aderare ([10]),

— având în vedere Rezoluția sa din 11 septembrie 2018 referitoare la prevenirea și combaterea hărțuirii morale și a hărțuirii sexuale la locul de muncă, în spațiile publice și în viața politică a UE ([11]),

— având în vedere Rezoluția sa din 26 octombrie 2017 referitoare la combaterea hărțuirii sexuale și a abuzului sexual în UE ([12]),

— având în vedere Rezoluția sa din 12 septembrie 2017 referitoare la propunerea de decizie a Consiliului privind încheierea, de către Uniunea Europeană, a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE)) ([13]),

— având în vedere Rezoluția sa din 9 iunie 2015 referitoare la Strategia UE pentru egalitatea între femei și bărbați post 2015 ([14]),

— având în vedere Liniile directoare ale UE din 8 decembrie 2008 privind violența împotriva femeilor și fetelor și combaterea tuturor formelor de discriminare la adresa lor,

— având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 3 decembrie 2015 intitulat „Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen 2016-2019” (SWD(2015)0278),

— având în vedere raportul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) din martie 2014 intitulat „Violența împotriva femeilor: o anchetă la nivelul UE”,

— având în vedere avizul Comisiei de la Veneția din 14 octombrie 2019 referitor la Armenia, în legătură cu implicațiile constituționale ale ratificării Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice,

— având în vedere Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal ([15]),

— având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

---

([6]) JO L 101, 15.4.2011, p. 1.
([7]) JO L 335, 17.12.2011, p. 1.
([8]) JO L 204, 26.7.2006, p. 23.
([9]) JO L 373, 21.12.2004, p. 37.
([10]) Texte adoptate, P8_TA(2019)0357.
([11]) Texte adoptate, P8_TA(2018)0331.
([12]) JO C 346, 27.9.2018, p. 192.
([13]) JO C 337, 20.9.2018, p. 167.
([14]) JO C 407, 4.11.2016, p. 2.
([15]) JO L 328, 6.12.2008, p. 55.

Joi, 28 noiembrie 2019

A. întrucât egalitatea de gen este o valoare fundamentală a UE; întrucât egalitatea de tratament și nediscriminarea sunt drepturi fundamentale consacrate în tratate și în Carta drepturilor fundamentale și ar trebui respectate pe deplin;

B. întrucât, potrivit Indicelui egalității de gen al Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE), niciun stat membru al UE nu a reușit încă să asigure pe deplin egalitatea între femei și bărbați; întrucât eliminarea violenței de gen este o condiție prealabilă pentru realizarea acestui obiectiv;

C. întrucât combaterea violenței de gen este una dintre prioritățile angajamentului strategic al UE pentru egalitatea de gen 2016-2019;

D. întrucât, așa cum este definită în Convenția de la Istanbul, „violența împotriva femeilor" este „înțeleasă ca o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și înseamnă orice act de violență pe gen care provoacă sau poate provoca femeilor prejudicii fizice, sexuale, psihice sau economice sau suferințe, inclusiv amenințarea cu astfel de acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată";

E. întrucât termenul „feminicid" a fost definit de Mecanismul de monitorizare al Convenției de la Belém do Pará (MESECVI) ca „moartea violentă a femeilor din cauze de gen, indiferent dacă are loc în familie, în cadrul unui parteneriat domestic sau în cadrul oricărei alte relații interpersonale; în comunitate, comisă de orice persoană sau comisă sau tolerată de către stat sau agenții săi, prin acțiune sau omisiune" ([16]);

F. întrucât Convenția de la Istanbul stipulează că toate prevederile sale, în special măsurile de protejare a drepturilor victimelor, trebuie să fie garantate „fără discriminare din orice motiv, cum ar fi sexul, genul, rasa, culoarea, limba, religia, opiniile politice sau de altă natură, originea națională sau socială, asocierea cu o minoritate națională, proprietatea, nașterea, orientarea sexuală, identitatea de gen, vârsta, starea de sănătate, dizabilitatea, starea civilă, statutul de emigrant sau de refugiat, sau alt statut";

G. întrucât violența împotriva femeilor și violența de gen, atât fizică, cât și psihică, sunt larg răspândite și afectează femeile de la toate nivelurile societății, indiferent de vârstă, educație, venit, poziția socială sau țara de origine sau de reședință;

H. întrucât violența de gen este atât o cauză, cât și o consecință a inegalităților structurale cu care se confruntă femeile în multe aspecte ale vieții – muncă, sănătate și accesul la resurse financiare, competențe și cunoștințe, precum și gestionarea timpului personal; întrucât combaterea violenței de gen necesită o înțelegere a cauzelor sale și a factorilor care contribuie la aceasta;

I. întrucât atunci când se încearcă explicarea prevalenței violenței împotriva femeilor în societățile noastre, este important să se recunoască existența violenței structurale sau instituționale, care poate fi definită ca subordonarea femeilor în viața economică, socială și politică;

J. întrucât femeile din UE nu se bucură de aceeași protecție împotriva violenței de gen ca consecință a diferențelor de politici și de legislație între statele membre;

K. întrucât adesea sistemele judiciare nu oferă suficient sprijin femeilor; întrucât, în multe cazuri, victima poate face obiectul unor comentarii degradante din partea unor funcționari însărcinați cu aplicarea legii sau se află într-o poziție de dependență, ceea ce îi accentuează teama de a denunța violența;

L. întrucât în deceniul în curs se constată o ofensivă vizibilă și organizată la nivel mondial și european împotriva egalității de gen și a drepturilor femeilor, inclusiv împotriva sănătății sexuale și reproductive și drepturile aferente (SRHR);

([16]) https://www.oas.org/es/mesecvi/docs/DeclaracionFemicidio-EN.pdf

M. întrucât sondajul din 2014 realizat de FRA a arătat că o treime din toate femeile din Europa s-au confruntat cu acte de violență fizică sau sexuală cel puțin o dată de la vârsta de 15 ani, că 55 % dintre femei s-au confruntat cu una sau mai multe forme de hărțuire sexuală, 11 % au fost victime ale hărțuirii cibernetice, una din 20 (5 %) a fost violată și peste o zecime au fost victime ale violenței sexuale cu utilizarea forței; întrucât în multe state membre peste jumătate din femeile victime ale omorului sunt ucise de un partener intim, de o rudă sau de un membru al familiei; întrucât victimele au denunțat la poliție cele mai grave incidente de violență comise de către partener în doar 14 % din cazuri și cele mai grave incidente de violență comisă de altcineva decât partenerul în doar 13 % din cazuri, ceea ce înseamnă că proporția nedenunțărilor este foarte mare; întrucât mișcarea #metoo din ultimii ani a încurajat femeile și fetele să denunțe cazurile de abuz, violență și hărțuire;

N. întrucât în UE mai există încă forme moderne de sclavie și trafic de ființe umane, care afectează în principal femeile; întrucât 71 % din victimele traficului de ființe umane din întreaga lume sunt femei și fete, iar trei sferturi dintre acestea sunt exploatate sexual ([17]);

O. întrucât violența și hărțuirea online au adesea consecințe fizice și creează un risc serios de generare a unor astfel de violențe prin stimularea utilizatorilor online de a imita violența și hărțuirea întâlnită online și de a recurge la săvârșirea unor astfel de acte;

P. întrucât anumite categorii de femei și fete, cum ar fi femeile migrante, refugiatele și solicitantele de azil, femeile și fetele cu dizabilități, femeile LBTI și femeile de etnie romă se confruntă cu forme multiple și convergente de discriminare și se află, prin urmare, într-o situație și mai vulnerabilă, care implică un risc crescut de violență de gen și sunt împiedicate să aibă acces la justiție și serviciile de sprijin și protecție, precum și să se bucure de drepturile lor fundamentale;

Q. întrucât femeile victime ale violenței de gen și copiii lor au adesea nevoie de sprijin și protecție speciale, din cauza riscului ridicat de repetare a agresiunii, de intimidare sau de răzbunare asociat acestui tip de violență;

R. întrucât violența de gen subminează drepturile omului, stabilitatea și securitatea socială, sănătatea publică, șansele educaționale și de angajare ale femeilor, precum și calitatea vieții și perspectivele de dezvoltare ale copiilor și comunităților;

S. întrucât expunerea la violență fizică, sexuală sau psihologică și la abuzuri are un impact grav asupra victimelor și poate duce la vătămări de natură fizică, sexuală, emoțională sau psihică de lungă durată ori la prejudicii economice și financiare;

T. întrucât impunitatea pentru autorii crimelor împotriva femeilor persistă și trebuie eradicată prin garantarea urmăririi penale a făptașilor, precum și a faptului că femeile și fetele care sunt victime ale violenței beneficiază de un sprijin adecvat și de recunoaștere din partea sistemului judiciar; întrucât este esențial să se ofere cursuri de formare furnizorilor de servicii care combat violența împotriva femeilor, cum ar fi funcționarii responsabili cu aplicarea legii, judecătorii sau factorii de decizie;

U. întrucât UE trebuie să ia toate măsurile necesare, în cooperare cu statele membre, pentru a promova și a proteja dreptul tuturor femeilor și fetelor de a trăi într-un mediu lipsit de violență atât în sfera publică, cât și în cea privată;

V. întrucât, după opt ani de la aprobare, Convenția de la Istanbul nu a fost încă ratificată de toate statele membre, nici de UE,

1. condamnă toate formele de violență de gen și deplânge faptul că femeile și fetele continuă să fie expuse la violență psihică, fizică, sexuală și economică, inclusiv la violență domestică, hărțuire sexuală, violență cibernetică, urmărire în scopul hărțuirii, viol, căsătorie timpurie și forțată, mutilare genitală feminină (MGF), infracțiuni comise în numele „onoarei”, avort forțat, sterilizare forțată, exploatare sexuală și trafic de persoane și alte forme de violență care constituie o încălcare gravă a drepturilor omului și a demnității lor; este profund îngrijorat de fenomenul feminicidului în Europa, care este cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor;

([17]) https://www.un.org/en/events/endviolenceday/

Joi, 28 noiembrie 2019

2. invită Consiliul să încheie de urgență ratificarea de către UE a Convenției de la Istanbul, aderând la aceasta plenar și fără nicio restricție și să promoveze ratificarea acesteia de către toate statele membre; invită Consiliul și Comisia să asigure integrarea deplină a convenției în cadrul legislativ și politic al UE; reamintește că aderarea UE la Convenția de la Istanbul nu dispensează statele membre de ratificarea la nivel național a Convenției; invită statele membre să accelereze negocierile privind ratificarea și punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul și solicită în mod special Bulgariei, Cehiei, Ungariei, Letoniei, Lituaniei, Slovaciei și Regatului Unit, care au semnat Convenția, dar nu au ratificat-o, să o facă fără întârziere;

3. condamnă cu fermitate încercările unor state membre de a revoca măsurile luate deja în ceea ce privește punerea în aplicare a Convenției de la Istanbul și combaterea violenței împotriva femeilor;

4. invită statele membre să asigure aplicarea și punerea în practică adecvată a Convenției și să aloce resurse financiare și umane corespunzătoare prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței de gen, precum și protejării victimelor; îndeamnă statele membre să ia în considerare recomandările Grupului de experți ai Consiliului Europei în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO) și să își îmbunătățească legislația pentru a se conforma mai bine dispozițiilor Convenției de la Istanbul;

5. subliniază că Convenția de la Istanbul rămâne standardul internațional și instrumentul-cheie de eradicare a flagelului violenței de gen, urmând o abordare globală, cuprinzătoare și coordonată, care se concentrează asupra drepturilor victimelor, prin atacarea din mai multe perspective a problemei violenței împotriva femeilor și a fetelor și a violenței de gen, inclusiv a violenței domestice, prin prevederea de măsuri precum prevenirea violenței, combaterea discriminării, de măsuri penale pentru combaterea impunității, prin protejarea și sprijinirea victimelor, protejarea copiilor, a solicitantelor de azil și a refugiatelor, prin introducerea de proceduri de evaluare și estimare a riscurilor, de mai bună culegere a datelor, precum și prin campanii și programe de sensibilizare, inclusiv în cooperare cu organisme naționale pentru drepturile omului și egalitate, cu societatea civilă și cu ONG-urile;

6. condamnă atacurile și campaniile îndreptate împotriva Convenției de la Istanbul care se bazează pe interpretarea sa tendențioasă și pe o falsă prezentare publică a conținutului său;

7. afirmă cu fermitate că refuzul accesului la servicii în materie de sănătate sexuală și reproductivă și la drepturile aferente este o formă de violență împotriva femeilor și a fetelor și subliniază că CEDO a hotărât în mai multe rânduri că legile restrictive privind avortul, precum și neaplicarea legilor încalcă drepturile fundamentale ale femeilor;

8. subliniază că campaniile de sensibilizare care combat stereotipurile de gen și violența patriarhală și promovează toleranța zero față de hărțuire și violența de gen sunt instrumente fundamentale de combatere a acestei încălcări a drepturilor omului; consideră că strategiile educaționale mai ample și bazate pe combaterea discriminării sunt un instrument esențial pentru prevenirea tuturor formelor de violență, în special a violenței de gen, mai ales în adolescență;

9. subliniază că, pentru a fi mai eficiente, măsurile de combatere a violenței de gen ar trebui să fie însoțite de acțiuni menite să promoveze emanciparea și independența economică a femeilor victime ale violenței;

10. solicită Comisiei și statelor membre să asigure tuturor profesioniștilor care se ocupă de victimele tuturor actelor de violență de gen formarea, procedurile și orientările adecvate care țin seama de aspectele de gen și se concentrează asupra drepturilor victimelor, pentru a evita discriminarea, traumatizarea sau revictimizarea lor în cursul procedurilor judiciare, medicale și polițienești; solicită astfel de ameliorări pentru a încuraja creșterea ratei de denunțare a acestor infracțiuni;

11. își reiterează poziția în favoarea unei alocări speciale de 193,6 milioane EUR acțiunilor de prevenire și combatere a tuturor formelor de violență de gen și de promovare a punerii depline în aplicare a Convenției de la Istanbul în cadrul programului „Drepturi și valori” și subliniază importanța alocării de fonduri suficiente și la nivelul statelor membre;

12. reia apelul adresat Comisiei de a revizui, în urma unei evaluări a impactului, actuala Decizie-cadru a Consiliului privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, pentru a include în aceasta incitarea la ura pe bază de gen, orientare sexuală, identitate de gen și caracteristici sexuale;

13. face apel la statele membre să asigure punerea în aplicare și respectarea legislației relevante aflate deja în vigoare;

14. invită Comisia și statele membre să îmbunătățească disponibilitatea și comparabilitatea datelor defalcate de calitate privind violența de gen prin cooperarea cu Eurostat, cu EIGE și cu FRA, în conformitate cu obligațiile care îi revin în virtutea Convenției în materie de colectare a datelor și cercetare; solicită din nou Comisiei să înființeze un Observator european al violenței de gen, cu date precise și comparabile (după modelul Observatorului de stat pentru violența împotriva femeilor al EIGE);

15. subliniază importanța stabilirii unor proceduri formale de denunțare a hărțuirii sexuale la locul de muncă, precum și demararea unor campanii de formare și de sensibilizare speciale ca mijloc de instituire a principiului demnității la locul de muncă și a abordării „toleranță zero” ca normă; consideră că instituțiile europene ar trebui să dea un exemplu în acest sens;

16. invită Președintele Parlamentului European, Biroul și administrația Parlamentului să depună în continuare eforturi pentru a se asigura că Parlamentul European este un mediu de lucru în care nu există hărțuire și sexism și să pună în aplicare următoarele măsuri, în conformitate cu solicitările adoptate în Rezoluția din 2017 referitoare la combaterea hărțuirii sexuale și a abuzului sexual în UE: 1) să comande un audit extern al celor două comisii de combatere a hărțuirii existente în Parlamentul European și să publice rezultatele acestuia; 2) să reconstruiască organismele de combatere a hărțuirii prin includerea ca membri cu drepturi de vot depline a experților juridici, medicali și în terapie externi; și 3) să introducă cursuri de formare obligatorii pentru toți deputații în Parlamentul European și pentru toate categoriile de personal privind respectul și demnitatea la locul de muncă;

17. salută angajamentul președintelui ales al Comisiei de a face mai multe eforturi pentru a combate violența de gen, de a sprijini mai mult victimele, de a face din aderarea UE la Convenția de la Istanbul o prioritate pentru Comisie și de a utiliza instrumentele oferite de tratat pentru a adăuga violența împotriva femeilor pe lista infracțiunilor recunoscute la nivelul UE;

18. solicită Comisiei să adauge combaterea violenței de gen ca prioritate în următoarea Strategie europeană privind egalitatea de șanse între femei și bărbați prin includerea unei politici adecvate și a unor măsuri legislative și nelegislative corespunzătoare;

19. invită Comisia să propună un act juridic privind prevenirea și eliminarea tuturor formelor de violență de gen, inclusiv de violența împotriva femeilor și fetelor; în acest sens, se angajează să exploreze toate măsurile posibile, inclusiv cele privind violența cibernetică, prin utilizarea dreptului de inițiativă legislativă prevăzut la articolul 225 din TFUE;

20. invită Comisia și Consiliul să activeze „clauza pasarelă” prevăzută la articolul 83 alineatul (1) din TFUE pentru a include violența împotriva femeilor și a fetelor și alte forme de violență de gen pe lista de infracțiuni recunoscute la nivelul UE;

21. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor statelor membre și Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.